

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Część 1. Koncepcyjne aspekty formułowania i wdrażania zrównoważonego rozwoju

---

Joost Platje: Sustainable Development as a club good.....	15
Andrzej Graczyk, Jan Jabłoński: Czynniki równoważenia programów rozwoju na poziomie regionów.....	26
Karol Kociszewski: Koncepcja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i jej wdrażanie w polityce Unii Europejskiej.....	37
Zbigniew Jakubczyk, Mateusz Musiał: Ochrona środowiska w świetle ustawy o rachunkowości.....	49

Część 2. Wdrażanie zrównoważonego rozwoju w gminach

Elżbieta Lorek, Agnieszka Sobol: Wdrażanie zrównoważonego rozwoju w gminach śląskich.....	61
Agnieszka Becla: Bariery informacyjne strategii zrównoważonego rozwoju w gminach wiejskich Dolnego Śląska.....	74
Agnieszka Becla: Ocena wdrażania najlepszej dostępnej techniki w aspekcie zrównoważonego rozwoju	86
Anna Katola: Rola samorządu terytorialnego we wdrażaniu zrównoważonego rozwoju	94
Stanisław Czaja: Realizacja zasad zrównoważonego rozwoju w gminach uzdrowiskowych Dolnego Śląska – wnioski z analizy	102
Bogusław Stankiewicz: Przedsiębiorstwa uzdrowiskowe w strategiach władz samorządowych – operacjonalizacja koncepcji zrównoważonego rozwoju .	113
Beata Skubiak: Program Leader plus jako narzędzie realizacji rozwoju zrównoważonego na obszarach wiejskich w regionie zachodniopomorskim	124

Część 3. Wdrażanie zrównoważonego rozwoju w rolnictwie i gospodarce wodnej

---

Karol Kociszewski: Wdrażanie instrumentów zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem programów rolno-środowiskowych.....	141
--	-----

Anna Bisaga: Zasada <i>cross compliance</i> jako odpowiedź wspólnej polityki rolnej na zagrożenia środowiskowe w rolnictwie.....	153
Małgorzata Śliczna: Rozwój systemu dystrybucji ekologicznych produktów żywnościowych jako czynnik równoważenia konsumpcji	161
Andrzej Graczyk: Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030 z perspektywy zrównoważonego rozwoju.....	170
Teresa Szczerba: Problemy zrównoważonego rozwoju gospodarki wodnej Dolnego Śląska	181
Lidia Kłos: Gospodarka wodno-ściekowa na obszarach wiejskich jako element zrównoważonego rozwoju (na przykładzie wybranych gmin województwa zachodniopomorskiego)	190

Część 4. Wdrażanie zrównoważonego rozwoju w energetyce

Andrzej Graczyk: Zrównoważony rozwój w polityce energetycznej Polski do roku 2030	201
Paweł Korytko: Polityka energetyczna Polski w świetle zmniejszających się kopalnych zasobów energii.....	210
Tomasz Żołyński: Inwestycje gmin w energię odnawialną i poprawę efektywności energetycznej jako sposób implementacji koncepcji zrównoważonego rozwoju.....	219
Alicja Graczyk: Zrównoważony rozwój morskiej energetyki wiatrowej	227
Magdalena Protas: Programowanie rozwoju zrównoważonej energetyki na szczeblu lokalnym i jego wpływ na decyzje przedsiębiorstw sektora energetycznego	237
Joanna Sikora: Zrównoważona konsumpcja zasobów energetycznych jako wyzwanie zrównoważonego rozwoju w Polsce.....	245
Izabela Szamrej-Baran: Uwarunkowania energetyczne i ekologiczne zrównoważonego budownictwa w Polsce	254

Część 5. Wdrażanie zrównoważonego rozwoju w przedsiębiorstwie

---

Agnieszka Panasiewicz: Środowiskowa ocena cyklu życia jako narzędzie zrównoważonego rozwoju	269
Michał Ptak: Funkcjonowanie opłat z tytułu wydobycia kopaliny w Polsce i innych krajach europejskich	277
Sabina Zaremba-Warnke: Testy konsumenckie jako instrument realizacji zrównoważonej konsumpcji	288
Agnieszka Ciechelska: Wdrażanie orientacji zrównoważonego rozwoju w bankach i instytucjach finansowych	297

Dorota Bargiel: Wdrażanie koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu w przedsiębiorstwie.....	305
Barbara Kryk: Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa za środowisko a świadomość ekologiczna pracowników	313

Summaries

Part 1. Conceptual aspects of the formulation and implementation of sustainable development

---

Joost Platje: Zrównoważony rozwój jako dobro klubowe.....	25
Andrzej Graczyk, Jan Jabłoński: Sustainability factors of the development programs on the regional level	36
Karol Kociszewski: The conception of sustainable development of rural areas and its implementation within European Union policy.....	48
Zbigniew Jakubczyk, Mateusz Musiał: Environmental protection in the light of the Act on accountancy	56

Part 2. Implementation of sustainable development in municipalities

---

Elżbieta Lorek, Agnieszka Sobol: Implementation of sustainable development in Silesian municipalities	72
Agnieszka Becla: The informative barriers of sustainable development strategy in Lower Silesia communities	85
Agnieszka Becla: Opinion of initiation of the best available technique (BAT) in the aspect of the sustainable development.....	93
Anna Katola: The role of local government in implementing sustainable development.....	101
Stanisław Czaja: Realization of the principles of sustainable development in health resort communities of Lower Silesia	112
Bogusław Stankiewicz: Wellness companies in the strategies of local authorities – operationalization of the concept of sustainable development.....	123
Beata Skubiak: Leader Plus Program as a means for attaining the sustainable growth in rural areas in Western Pomerania.....	138

Part 3. Implementation of sustainable development in agriculture and water management

---

Karol Kociszewski: The implementation of sustainable rural development instruments with special regard of agri-environmental programmes.....	152
Anna Bisaga: <i>Cross compliance</i> principle as a CAP'S response to environmental dangers in agriculture	160
Małgorzata Śliczna: Development of distribution of organic food as a factor of sustainable consumption	169
Andrzej Graczyk: The project of State Water Policy till 2030 from the of sustainable development.....	179
Teresa Szczerba: Problems of sustainable development of water management in Lower Silesia	189
Lidia Kłos: Water and wastewater management in rural areas as part of sustainable development (on the example of example some municipalities of West Pomeranian voivodeship).....	197

Part 4. Implementation of sustainable development in the energy sector

---

Andrzej Graczyk: Sustainable development in the Polish energy policy till 2030.....	209
Paweł Korytko: Polish energy policy in the light of decreasing of fossil energy resources	218
Tomasz Żołyński: Investments made by communities in a field of renewable energy and improving energy efficiency as a way to implement the concept of sustainable development.....	226
Alicja Graczyk: Sustainable development of offshore wind power.....	236
Magdalena Protas: Programming the development of sustainable energy at local level and its impact on business decisions of the energy sector	244
Joanna Sikora: Sustainable consumption of energy resources as a challenge for sustainable development in Poland	253
Izabela Szamrej-Baran: Ecological and energy determinants of sustainable building in Poland.....	266

Part 5. Implementation of sustainable development in the enterprise

---

Agnieszka Panasiewicz: Environmental life cycle analysis as a tool for sustainable development.....	276
Michał Ptak: The functioning of exploitation charges in Poland and other European countries.....	287

Sabina Zaremba-Warnke: Consumer tests as a tool of sustainable consumption realization.....	296
Agnieszka Ciecchelska: Implementation of sustainable development orientation in banks and financial institutions.....	304
Dorota Bargiel: Implementing Corporate Social Responsibility into the company.....	312
Barbara Kryk: Corporate Social Responsibility for natural environmental and environmental awareness of employees.....	321

Wstęp

Koncepcja zrównoważonego rozwoju ma charakter uniwersalny i holistyczny. Nie można uznać jej za pełną i skończoną. Podlega przekształceniom, które są odpowiedzią na kluczowe problemy przyszłego rozwoju. Ma jednak elementy uniwersalne i stałe. Pozwala to na twórcze i aktywne wdrażanie tej koncepcji do praktyki.

Złożoność koncepcji zrównoważonego rozwoju sprawia, iż trudno o metody badawcze pozwalające objąć tak złożoną rzeczywistość. Z uwagi na poprawność metodologiczną badacze budują narzędzia oparte na założeniach specyficznych dla ekologii, ekonomii, socjologii czy innych nauk, skupione na właściwych im aspektach poznawczych.

W niniejszym opracowaniu prezentowany jest ekonomiczny aspekt podejścia do tej koncepcji. W zdecydowanej większości artykułów podstawą jest hipoteza – podmioty, które powinny zajmować się wdrażaniem zrównoważonego rozwoju, mają trudności z praktycznym zastosowaniem tej teorii. Wynika to zwykle z faktu, że problemy podmiotów zajmujących się implementacją zrównoważonego rozwoju są słabo znane. Stąd w artykułach istotne miejsce zajmują kwestie identyfikacji tych problemów, ich analizy i oceny. Celem rozważań jest poznanie przyczyn trudności we wdrażaniu koncepcji zrównoważonego rozwoju w praktyce oraz zaproponowanie procedur ułatwiających ten proces.

Podjęcie tematu jest uzasadnione z kilku powodów. Po pierwsze, zrównoważony rozwój jest nieodłącznym elementem strategii, programów czy większych zamierzeń rozwojowych. Po drugie, dotyczy działań zarówno podmiotów samorządowych, jak i przedsiębiorstw. Po trzecie, istnieją problemy „przełożenia” ogólnej koncepcji na wytyczne dla powyższych działań. W związku z tym podmioty oczekują pomocy koncepcyjnej oraz wskazówek, jak mają programować swoje działania i koordynować je w sposób zgodny z koncepcją zrównoważonego rozwoju.

Połowa artykułów jest autorstwa zespołu Katedry Ekonomii Ekologicznej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, który od wielu lat specjalizuje się w badaniu problematyki zrównoważonego rozwoju. Drugą część stanowią opracowania autorów z różnych ośrodków naukowych w kraju. Dzięki wspólnym zainteresowaniom teksty dobrze się uzupełniają i stanowią oryginalny wkład do teorii i praktyki zrównoważonego rozwoju.

Prezentowane artykuły zostały zgrupowane w pięciu częściach:

- koncepcyjne aspekty formułowania i wdrażania zrównoważonego rozwoju,
- wdrażanie zrównoważonego rozwoju w gminach,
- wdrażanie zrównoważonego rozwoju w rolnictwie i gospodarce wodnej,
- wdrażanie zrównoważonego rozwoju w energetyce,
- wdrażanie zrównoważonego rozwoju w przedsiębiorstwie.

Rozwój zrównoważony jest podstawową przesłanką programów dotyczących regionów, miast, branż gospodarki, a nawet przedsiębiorstw. Ponadto w różnym stopniu stosowany jest w wybranych dziedzinach gospodarki. Praktyczne wdrażanie wymaga jednoczesnego uwzględnienia przenikających się aspektów i dbania o zachowanie ładów w ich obrębie. Podstawowe znaczenie wydaje się mieć odpowiednie przygotowanie programów rozwoju i ich ocena z punktu widzenia ich zrównoważenia. Powinno to pozwolić na łatwiejsze wypracowanie metod i instrumentów operacjonalizacji zrównoważonego rozwoju.

Autorzy wyrażają nadzieję, że prezentowane w zbiorze artykuły pomogą lepiej zrozumieć koncepcję zrównoważonego rozwoju oraz skuteczniej i efektywniej stosować ją w różnych obszarach i przez różne podmioty.

Andrzej Graczyk